

Teoretične osnove izobraževanja

Spremljanje in vrednotenje izobraževanja

Metodologija pedagoškega in andragoškega raziskovanja

doc.dr.Eva Jereb

Univerza v Mariboru

Fakulteta za organizacijske vede

e-mail: eva.jereb@fov.uni-mb.si

11.5 Spremljanje in vrednotenje izobraževanja

Vrednotenje izobraževanja je kontinuiran proces, prisoten v:

- vseh stopnjah ugotavljanja izobraževalnih potreb
- planiranja
- programiranja
- organizacije in
- izvajanja izobraževanja.

Notranje vrednotenje izobraževanja

Glavni kriteriji notranjega vrednotenja izobraževanja so:

- 1) pogoji za izobraževalno delo
- 2) realizacija izobraževalnih programov
- 3) notranja organizacija izobraževanja
- 4) odzivi in rezultati izobraževancev.

1) Pogoji za izobraževalno delo

Temeljne pogoje za izobraževalno delo tvorijo naslednje sestavine:

- organizatorji in izvajalci izobraževanja
- prostor in oprema
- ustrezna organiziranost in
- potrebna finančna sredstva.

2) Realizacija izobraževalnih programov

Vidiki spremljanja in vrednotenja izobraževalnih programov so:

- ustreznost vsebin in drugih sestavin izobraževalnega programa glede na zastavljene izobraževalne cilje;
- skladnost med načrtovanim in dejansko potrebnim časom za izvedbo programa;
- ustreznost načrtovanih finančnih sredstev za izvedbo programa.

3) Notranja organizacija izobraževanja

Glavni kriteriji za oceno ustreznosti notranje organizacije izobraževanja so:

- stopnja prilagojenosti vsebin in izvedbe izobraževalnega programa predznanju in predhodnim izkustvom izobraževancev;
- ustreznost izbranih učnih metod glede na vsebine in cilje izobraževalnega programa ter glede na učne navade izobraževancev;
- stopnja prilagojenosti, dostopnosti in raznolikosti učnih virov ter učnih sredstev in pripomočkov glede na zastavljene cilje izobraževanja in sestav izobraževancev;
- ustreznost artikulacije učnega procesa;
- ustreznost priprave in časovne razporeditve učnega procesa.

4) Odzivi in rezultati izobraževancev

Kriteriji vrednotenja odziva in rezultatov izobraževancev:

- mnenja in sodbe izobraževancev o temeljnih dejavnikih izobraževalnega procesa
- stopnja doseženosti izobrazbenih ciljev
- stopnja doseženosti motoričnih ciljev
- stopnja doseženosti vzgojnih ciljev

Zunanje vrednotenje izobraževanja

je ugotavljanje tistih učinkov in posledic izobraževanja, ki se kažejo znotraj delovnega procesa kot:

- večja produktivnost
- boljša kakovost dela
- izboljšanje medosebnih odnosov
- povečana prilagodljivost
- mobilnost zaposlenih

Kriteriji zunanjega vrednotenja izobraževanja so:

- a) zadovoljitev kadrovske razvojne potrebe
- b) usklajenost programov in potreb
- c) delovna uspešnost zaposlenih
- d) prispevek k razvoju organizacije

a) Zadovoljitev kadrovske razvojnih potreb

Kadrovske razvojne potrebe so opredeljene:

- v planu potreb po kadrih
- v planu pridobivanja kadrov
- v planu presežka kadrov
- v planu razvoja kadrov
- v planu izobraževanja

Vidiki po katerih ocenjujemo kadrovske plane:

- stopnja zadovoljitve s planom opredeljenih kvantitativnih in kvalitativnih potreb
- pravočasnost zadovoljitve planiranih potreb
- gospodarnost izrabe planiranih sredstev

b) Usklajenost programov s potrebami

Glavni namen spremljanja in vrednotenja programov po tem kriteriju je zajem ustreznih podatkov za inoviranje starih ter dopolnjevanje novih programov.

Pomanjkljiva usposobljenost kadrov lahko izvira tudi iz neustrezne realizacije sicer ustreznih programov.

c) Delovna uspešnost zaposlenih

Delovno uspešnost lahko merimo z ustreznimi metodami na podlagi kriterijev, kot so:

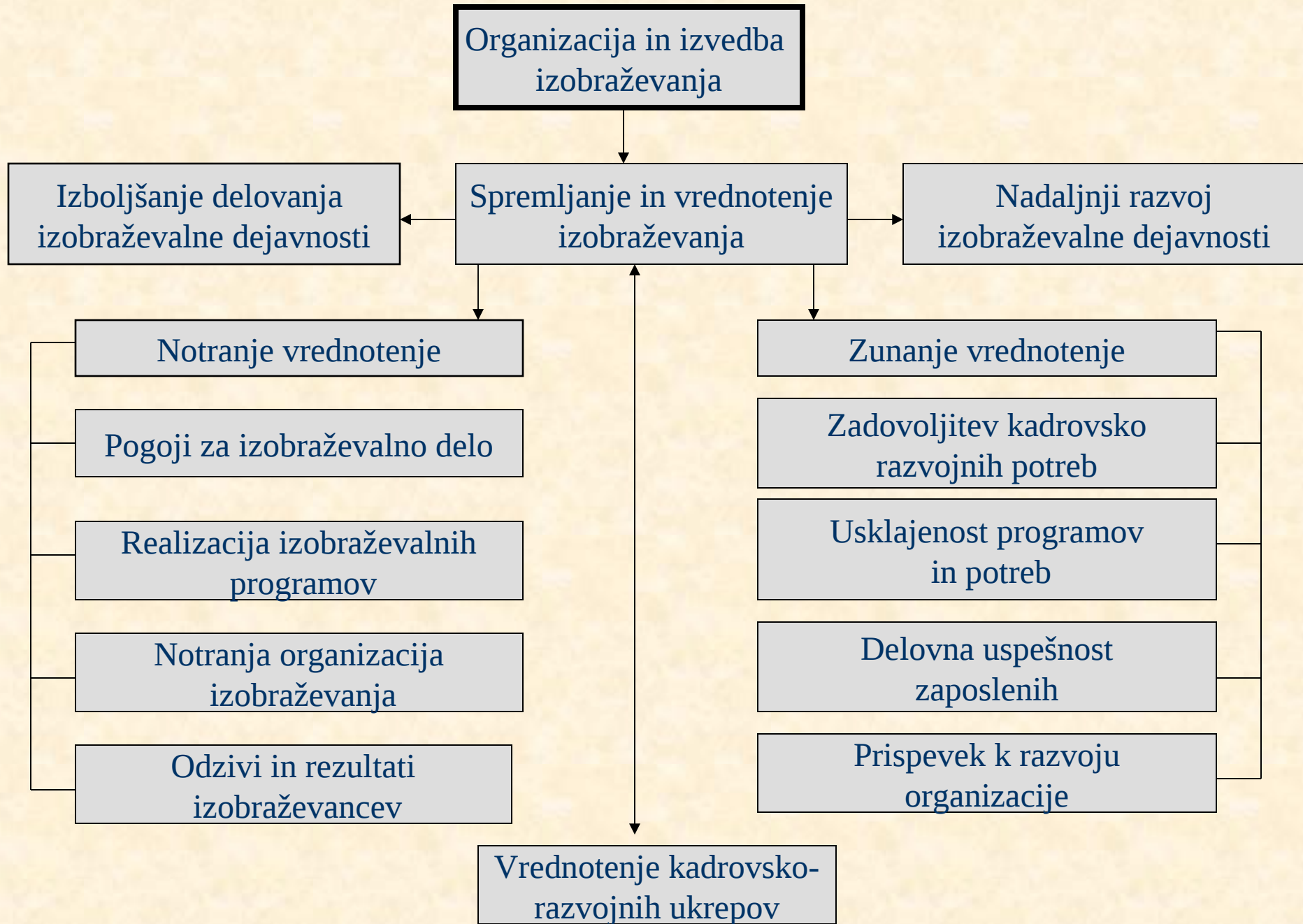
- doseganje načrtovanih ciljev
- doseganje predpisane kvantitete in kakovosti dela in podobno.

d) Prispevek izobraževanja k razvoju organizacije

S spremljanjem in vrednotenjem le tega ugotavljamo predvsem dolgotrajnejše vplive in ekonomske učinke izobraževanja.

Temeljno izhodišče pri tem vidiku zunanjega vrednotenja izobraževanja predstavlja po eni strani ocena ustreznosti celotne kadrovske izobraževalne politike, po drugi pa prispevek izobraževanja k poslovni uspešnosti organizacije.

Spremljanje in vrednotenje izobraževanja

11.6 Ekonomika izobraževanja v organizaciji

- S stališča vrednotenja učinkovitosti sistema izobraževanja je pomembna predvsem razlika med planiranimi in uresničenimi cilji, potrebami in ukrepi.
- Ekonomski vidik vrednotenja sistema izobraževanja nosi v sebi glavni delež stroškov razvoja kadrov.
- Ugotavljati moramo ekonomsko ceno izobraževanja za vsako izobraževalno akcijo posebej, medtem ko naj bi ceno izobraževanja za širše profile ugotavljale za njihovo šolanje pristojne institucije.

Ekonomika izobraževanja v organizaciji

**Ekonomska cena izobraževanja na izobraževanca
vključuje praviloma več sestavin:**

materialne stroške

Splošni in neposredni stroški
izobraževalnih akcij.

amortizacijo

Zajema amortizacijski del
nepremičnih osnovnih
sredstev (zgradbe, prostori)
in amortizacijski
del premičnih osnovnih
sredstev (oprema, učila).

dohodek

Obsega plače učnega in
pomožnega osebja s
svojimi posameznimi
postavkami.

METODOLOGIJA PEDAGOŠKEGA IN ANDRAGOŠKEGA RAZISKOVANJA

Kadar govorimo o metodologiji neke vede, mislimo pri tem na načine in poti, ki se jih poslužuje na svojem področju raziskovanja in reševanja problemov.

12. VRSTE RAZISKAV

TEMELJNE
RAZISKAVE

UPORABNE
RAZISKAVE

RAZVOJNE
RAZISKAVE

13. STOPNJE RAZISKOVANJA

14. RAZISKOVALNE METODE

Deskriptivne metode

**Eksperimentalne
metode**

Kavzalne metode

Stopnje raziskovanja pri metodi zbiranja in vrednotenja strokovnih ocen

Strokovnjaki - eksperti

2. Vzpostavitev stikov, pregled vprašalnika
5. Izvedba anketiranja
8. Ponavljanje stopenj 2 do 7
11. Seznanitev vseh sodelujočih z zaključki raziskave in njihovimi vplivi in posledicami za prakso

Raziskovalec

1. Izdelava vprašalnika
3. Izdelava terminskega plana izvedbe
4. Priprava gradiva
6. Analiza in sistemizacija odgovorov
7. Izdelava novega vprašalnika in obvestila o rezultatih prejšnjega vprašalnika
9. Obdelava, poglobitev in sinteza rezultatov strokovnih ocen
10. Izdelava poročila
12. Uporaba rezultatov strokovnih ocen

15. TEHNIKE IN INSTRUMENTI RAZISKOVNJA

15. TEHNIKE IN INSTRUMENTI RAZISKOVNJA

INSTRUMENTI RAZISKOVANJA

